

Téma migrácie v populistickom diskurze

Mária Spišiaková

Abstract

The Topic of Migration in Populist Discourse. *In the study we analyze the political discourse of right-wing politicians Santiago Abascal and Alvis Pérez. Both are considered to be on the extreme right in Spain, and one of the controversial topics in their discourse and public speeches is the issue of immigration and immigrants in Spain. This research article reports on a qualitative study based on a corpus of speeches by Santiago Abascal and Alvis Pérez published online in the period 2023-2025. The aim is to provide a critical content analysis and linguistic analysis of their speeches and to identify and characterize the populist discursive about migration features present in his communications. The linguistic analysis seeks to identify the linguistic resources used by the speaker to connect with his followers. It demonstrates how the speaker uses different persuasive strategies to arouse emotions and feelings in the audience, using simple, direct, and accessible language to connect with the public.*

<https://doi.org/10.53465/JAP.2025.9788022552806.518-535>

Keywords: political discourse, migrants, populism, language.

Kľúčové slová: politický diskurz, migranti, populismus, jazyk.

Úvod

Migrácia je jedným z aktuálnych problémov, ktorý ovplyvňuje ekonomiku, kultúru, spoločnosť a politiku v mnohých krajinách sveta. Aj z tohto dôvodu vzniklo viacero migračných teórií naprieč vednými odbormi, vrátane politológie a lingvistiky (Štefančík, 2010). Dôvod záujmu lingvistov a politológov, či sociológov je jednoduchý. Prakticky v celej Európe, ale aj na americkom kontinente v ostatných rokoch neustále narastá napätie v spoločnosti, na čom majú zásluhu, predovšetkým politici a ich vyjadrenia, ktorými polarizujú spoločnosť. Jednou z tém, ktoré rozdeľujú spoločnosť je práve téma migrácie. Tému migrácie využívajú predovšetkým extrémne a populistické politické strany (Smolík & Ďordević, 2020) na to, aby kriti-

zovali tak politiku Európskej únie ako aj politiku vládnuvých strán. Migrácia im zapadá do línie MY (národ, ľud) versus ONI – nepriatelia (EU, migranti, vládnuvci establišment), čo je typickou stratégiou populistov. Podľa Van Dijk (1996) sú populistické diskurzy štruktúrované na polarizovanej konštrukcii „oni“ a „my“. Tému migrácie ako jednu zo stratégií populizmu spomína aj Brubaker: „Tieto vertikálne a horizontálne antagonizmy sa často prelínajú a sú namierené proti takým rôznorodým „iným“ ako Európska únia, americký imperializmus, globálny kapitál, utečenci alebo kultúrne hrozby prichádzajúce zvonku“ (2020: 54). Dulebová at al. tvrdia: „To, ako o migrácii hovoríme (naratívy, metafory a iné výrazové prostriedky, ktoré pri téme medzinárodnej migrácie používame), ovplyvňuje vnímanie verejnosti“ (2024: 118).

Domnievame sa, že téma migrácie je jednou z preferovaných tém populistov na to, aby dosiahli svoje ciele u publika. Týmto cieľom je vyvolávanie strachu, neistoty a prehlbovanie napätia v spoločnosti na to, aby sa oni mohli stavať do roly ochrancu národa, ktorý krajinu ochráni pred nebezpečnými vplyvmi, keďže súčasná vládna elita ani domáca ani európska toho nie je sochpná. Ötsch a Horaczek (2017) tvrdia, že práve strach je silný nástroj mobilizácie voličov. Štefančík (2024) identifikoval, že migranti sú v komunikačných stratégiách populistických strán prezentovaní ako 4-násobná hrozba: 1. hrozba pre domácu spoločnosť, 2. ekonomická hrozba, 3. politická hrozba a 4. kultúrna hrozba (pozri aj Lidák & Štefančík, 2022).

Témou predkladaného článku je kritická obsahová analýza diskurzov dvoch extrémnych pravicových politikov v Španielsku: Santiago Abascal a Alvie Pérez. Santiago Abascal je líder najsilnejšej pravicovej strany v Španielsku Vox a za populistického ho považujú viacerí odborníci (Norris, 2020; Ouahmane, 2023; Rasilla & Castillo, 2025; Olivas Osuna, 2021; Varbanov & Strotmann, 2021). Podľa Norrisovej (2020) zo všetkých španielskych politických strán vykazuje strana Vox najviac charakteristík populistického diskurzu. Ouahmane tvrdí, že „Abascalov prejav sa vyznačuje pevnými postojmi v otázkach ako imigrácia, kde obhajuje reštriktívne stanoviská, obranu územnej celistvosti Španielska a zachovanie tradičných hodnôt“ (2023:7). Podobne charakterizuje Vox aj Rasilla Castillo: „Vox sa nachádza na pravici populistického spektra a presadzuje nacionalistickú, konzervatívnu a antiimigrantskú agendu“ (2025: 136).

Počas našej rešerše sme sa nestretli s celistvou analýzou, opisom alebo komplexnou charakteristikou diskurzu Alvie Péreza. Alvie Pérez založil svoju stranu *Se acabó la fiesta* (Fiesta sa skončila) tesne pre Eurovoľbami 2024 s jediným cieľom: dostať sa do Európarlamentu, čo sa mu aj podarilo. Vďaka kampani prebiehajúcej výlučne na sociálnych sieťach získal za pár mesiacov takmer milión sledovateľov a tri kreslá v Európskom parlamente.

Cieľom tohto všetkého bolo, podľa jeho vlastných slov, dosiahnuť poslaneckú imunitu, aby nemohol byť stíhaný a aby „mohol naďalej bojovať za španielsky národ“ pretože aj vládna garnitúra, súdy a médiá sú skorumpované, prenasledujú ho a on si nemôže robiť svoju prácu a bojovať za španielsky národ (Spišiaková & Keresty, 2024). Takže jeho politická aktivita sa prakticky obmedzuje na pár mesiacov trvajúcu kampaň do Európskeho parlamentu. Nie je aktívnym účastníkom politického spektra v Španielsku, keďže v španielskom parlamente ani v parlamentoch autonómnych oblastí nemá reprezentáciu.

Predmetom analýzy sú uvedení dvaja pravicoví politici, keďže extrémna pravica používa tému migrácie ako jednu z hlavných stratégií diskurzov a je to aj jedna z otázok, ktorou sa líši nielen od ľavicových španielskych strán, ale aj od stredne pravicových, ktoré sú v otázke migrácie opatrnejšie a zohľadňujúcejšie. Cieľom príspevku je identifikovať a interpretovať dominantné diskurzívne stratégie v politickej komunikácii Santiaga Abascula a Alvice Péreza, ktoré tematizujú medzinárodnú migráciu, opísať spôsob ako o migrácii komunikujú, aké výrazové prostriedky (metafory, hyperboly, eufemizmy, dysfemizmy a pod.) a argumentačné stratégie (vyvolávanie pocitu ohrozenia alebo naopak empatie) používajú. Vychádzame z predpokladu, že podstatou komunikačných stratégií je prezentovanie migrácie ako viacdimenzionalnej hrozby pre obyvateľstvo a že téma migrácie bude zneužívaná na kritiku politických protivníkov.

Na dosiahnutie cieľov používame v našom výskume predovšetkým kvalitatívne metódy: kritickú obsahovú analýzu diskurzu na identifikáciu argumentačných stratégií a jazykovú analýzu na identifikáciu jazykových prostriedkov (metafory, porovnania, hyperboly, lexikálne a syntaktické prostriedky). Kvalitatívny výskum bol realizovaný prostredníctvom zberu údajov a ich následnej sémantickej analýzy. Politické diskurzy a komunikáty sme čerpali predovšetkým z kanála Youtube, kde sa nachádzajú tak Abasculove diskurzy a prejavy v parlamente ako aj vystúpenia obidvoch politikov na verejných zhromaždeniach alebo v diskusných reláciách. Na základe kritickej analýzy obsahu sme identifikovali rétorické stratégie a techniky používané v komunikácii o migrácii a migrantoch. Následnou dedukciou sme dospeli k výsledkom analýzy, ktorú sme zhrnuli v závere článku.

Pracovali sme s korpusom 43 komunikátov (27 od Santiaga Abascula a 16 od Alvice Péreza). Korpus sme vytvorili predovšetkým z vyhlásení, komunikátov a príspevkov uverejnených na kanáli Youtube alebo na Internete v rokoch 2023 a 2025. Obsahovou analýzou sme identifikovali len komunikáty s tematikou migrácie a migrantov, ktoré sme následne podrobili kritickej obsahovej analýze. V texte uvádzame len reprezentatívnu vzorku komunikátov na ilustráciu.

Analýza diskurzu Alvide Péreza

Väčšina komunikátov a diskurzov Alvide Péreza pochádza z obdobia volebnej kampe do Európskeho parlamentu na jar 2024. Alvide Pérez je vo svojich vyjadreniach priamy, ostrý a často až vulgárny. Následne uvádzame niekoľko jeho komunikátov alebo diskurzov, kde môžeme pozorovať rôzne komunikačné stratégie, naratívy a výrazové jazykové prostriedky v súvislosti s tematikou migrácie a migrantov.

Vulgárne slová sú bežným vyjadrovacím prostriedkom Alvide Péreza:

„Sú Španieli, ktorí sú v skurvenom v ekonomickom krachu, v biede a vidia, ako ich po pravej strane predbiehajú ľudia, ktorí nikdy v živote neplatili odvody“ (<https://www.todoalicante.es>).

V uvedenom komunikáte slúži vulgarizmus na podčiarknutie a zvýraznenie situácie, biedy španielskeho ľudu. Oproti ľudu stoja tí druhí, zlí – imigranti, ktorí nikdy neplatili odvody, teda ani nepracovali a napriek tomu sa majú lepšie ako Španieli. Cieľom je vyvolať strach o prítomnosť a budúcnosť Španielov a prehľbiť nepriateľstvo voči imigrantom a napätie v spoločnosti. V nasledujúcom komunikáte predstavuje imigrantov jednak ako hrozbu pre domáce obyvateľstvo, pretože znásilňujú, kradnú a jednak ako ekonomickú hrozbu, pretože dostávajú vysoké dotácie na deti, teda oslabujú španielsky sociálny systém. Ohrozená je podľa neho aj suverénita Španielov, teda ide aj o politickú hrozbu:

„Boli to mená ako Mohamed, Abdul, teda ľudia, ktorí sa nenarodili v Triane alebo Móstoles alebo v Cuenca. (...) keby ich bolo len päť, ale keď ich je 99% zo všetkých zatknutých za sexuálne útoky, znásilnenia, násilné lúpeže, máme problém (...), pretože Abdul a Mohamed môžu voliť. A koho volia Abdul a Mohamed? PSOE, ktoré im dáva podporu, dotácie na každé dieťa a nakoniec majú päť alebo šesť detí a poberajú na ne 5 alebo 6 tácov, to už je moc, koľko im platia za to, že majú deti (...). Podľa mňa by nemali mať volebné právo, podľa mňa je to zločinná manipulácia so suverénitou španielskeho ľudu, a myslím si, že by mali byť deportovaní“ (Todo Alicante).

Na zdôraznenie rozdielu medzi Španielmi a imigrantami využíva synekdochu, kde typické arabské mená ako Abdul a Mohamed predstavujú moslimských imigrantov a typické španielske názvy miest a dedín ako Móstoles, Triana, Cuenca predstavujú Španielov. Zároveň zneužíva tematiku

imigrantov na kritiku vládnucej politickej strany PSOE. Meno Mohamed sa vyskytuje aj v ďalšom komunikáte a zároveň aj jedna konkrétna krajina, Nigéria. Používaním vlastných mien a konkrétnych miest, názvov vyzerať jeho tvrdenia pravdivejšie a publikum si vie ľahšie a rýchlejšie utvoriť „reálny“ obraz o skutočnosti, ktorý im chce nanútiť:

„(...) a ja som si myslel, že som v Nigérii, naozaj. Teda, bože môj, nevidel som tam žiadneho bieleho (....) Myslím si, že v Španielsku je teraz veľmi nebezpečný koktail, pretože postupne tu vyrastá čoraz viac moslimského obyvateľstva, vyrastajú tu ich deti, chodia do školy a bude to zábavný moment, keď si Mohamed uvedomí, že jeho deťom rozprávajú v škole, že môže byť trans, bude to zábavný šok. A kto si myslíš, že vyhrá? Ten s farebnými vlajkami alebo ten s mačetou?“ (Todo Alicante).

Tiež tu prezentuje migrantov ako hrozbu pre domáce obyvateľstvo, ktorá ešte narastá v ďalšej generácii. Koniec je podľa neho absolútne „zábavný“, keďže si bežný Španiel nebude mať z čoho alebo z koho vo voľbách vybrať: buď gaya/trans (farebná vlajka) alebo imigranta (mačeta). Metafora mačety evokuje na jednej strane zaostalosť, keďže ide o pracovný nástroj z minulých storočí a na druhej strane agresivitu hrozbu, nebezpečenstvo, keďže sa používa aj ako zbraň.

„Je tu množstvo ľudí, ktorí prichádzajú po státisícoch, ktorých sú už milióny, ktorí sa rozmnožujú len medzi sebou a ktorí majú svoju vlastnú kultúru a ktorí nepovažujú španielske právo za nič, pretože majú svoje právo založené na náboženstve. A to je problém a vidíme, čo sa stalo vo Švédsku, ktoré bolo desaťročia jednou z najbezpečnejších krajín na svete a teraz je to žumpa znásilnení. A vidíme, čo sa deje vo Francúzsku, sú na pokraji občianskej vojny, pretože problém, ktorý je vo Francúzsku, pokiaľ nenaložíte viac ako 2 milióny ľudí na lode a späť... je neprekonateľný a problém, ktorý vidíme kľúčit' v Španielsku, každý, kto má oči, uši, ide na internet alebo sa prechádza po ulici, napr. Las Ramblas. Išiel by si teraz po Las Ramblas so svojou priateľkou? Nie, kolega. Pretože na Las Ramblas je množstvo iných kultúr“ (Todo Alicante).

Môžeme vidieť použitie hyperboly, ktorú dosahuje vymenovaním vysokých čísel (*státisíce, milióny*), znásobuje tým pocit hrozby, v tomto prípade kultúrnej a ohrozené je aj právo. Švédsko je žumpou znásilnení a Francúzsko je na pokraji občianskej vojny. Týmto naratívom vyvoláva a

zosilňuje strach, aby Španieli videli a báli sa toho, čo ich čaká. Komunikát končí rečníckou otázkou, kde znovu používa konkrétne miesto Las Ramblas, známu promenádu v Barcelone, kde sa už nedá prechádzať, pretože je plná iných kultúr, čiže Španieli sa kvôli prisťahovalcom nemôžu ísť pokojne ani prejsť. Ďalšou krajinou, ktorá nefunguje a má problémy kvôli imigrantom je Belgicko:

„Zlyhávajúca krajina ako Brusel, kde sú len islamisti, neistota a znásilňovanie“ (Periodista Digital, 2024).

Vidíme hrozbu bezpečnosti v spoločnosti a vyvolávanie strachu. Často upozorňuje na nebezpečenstvo znásilnení.

Ďalším výrazovým prostriedkom, ktorý používa je prirovnanie:

„Katalánsko má bližšie ku kalifátu ako k republike. (...) ale je to vtipné, že Katalánsko má bližšie ku kalifátu ako k republike (...)“ (Todo Alicante).

Katalánsko bolo vždy najprogresívnejšou oblasťou Španielska a zástancom republiky a teraz sa podľa neho vracia späť do obdobia stredoveku, keď boli na Pyrenejskom ostrove arabské kráľovstvá – kalifáty. Poukazuje na problém práve moslimských imigrantov, ktorí sú väčšinou terčom Pérezových útokov a kritiky, hoci útočí aj na ostatné národy. Akýkoľvek prisťahovalec predstavuje problémy a hrozbu:

„Podarilo sa nám, vďaka práci našich informátorov informovať policajné sily a jednotky, aby zadržali mafiu štyroch Ukrajincov, ak sa nemýlim, nie, Rumuni to boli, pardon“ (Periodista Digital, 2024).

Tu vidíme naratív, kde sa stavia do roly ochrancu a je mu jedno, či sú to Rumuni alebo Ukrajinci, všetci sú mafia. Hrozbou bezpečnosti pre domáce obyvateľstvo sú imigranti aj v nasledujúcom vyjadrení, kde sú na úrovni zločincov, vrahov a obchodníkov s drogami:

„(...) ako obchodníci s drogami zabili niekoľko policajtov v mojom regióne. Viem, že tu existuje vážny problém s pašerákmi drog, mafiou a nelegálnymi prisťahovalcami“ (Todo Alicante).

Najväčším problémom sú práve nelegálni imigranti, ktorých treba všetkých deportovať:

„Je to konkrétne jedno z hlavných opatrení, ktoré chceme prijať, a to nielen obmedzením nelegálneho prisťahovalectva, ale aj hromadnou deportáciou všetkých tých nelegálnych prisťahovalcov, ktorí vstúpili na územie v rozpore so zákonom“ (Crobu Psicólogo, 2024).

Používa aj iróniu a výsmech, hoci konkrétne v nasledujúcom komunikáte sa nesmeje z imigrantov, ale z feministiek, ktoré sú vo vedení mesta Barcelony. Imigranti sú len prostriedkom na tento výsmech:

„Zober si feministické hnutie. Na jednej strane chcú chodiť samy a opité, ale na strane druhej chcú doniesť do Barcelony celú Afriku“ (Todo Alicante).

Keďže imigranti predstavujú hlavne hrozbu pre ženy, kritizuje vedenie mesta (do roku 2023 stála na čele mesta starostka – žena), že práve ženy, ktoré sú najviac ohrozené prijímajú migrantov v Barcelone. Imigráciu vidí ako problém štátu a systému, ktorý nefunguje:

„V tejto krajine sa požaduje viac papierov na to, aby si si mohol zasadiť paradajku, ako na to, aby sem vstúpil imigrant. To je surrealistické“ (Todo Alicante).

Použitím metafory a prirovnania o sadení paradajok a vstupe imigrantov kritizuje systém a migračnú politiku v štáte.

Analýza diskurzu Santaiga Abascula

Santiago Abascal sa vyznačuje „jasne konzervatívnym profilom a príslušnosťou k radikálnej pravicovej ideológii v rámci politického spektra v Španielsku. Vyznačuje sa nacionalistickými postojmi, odmietaním multikulturalizmu, protiprisťahovaleckými prejavmi a autoritárskymi návrhmi“ (Ouahmane, 2023: 6). Má silné zastúpenie vo vládach autonómnych oblastí a 33 zástupcov v parlamente, čím je tretou najviac zastúpenou stranou. Zo všetkých španielskych politických strán, ktoré sú aktuálne v parlamente sa najviac vyhaŕňuje proti imigrácii a imigrantom. Téma imigrácie je leitmotívom takmer všetkých jeho diskurzov a verejných vystúpení. Sú známe jeho výroky ako

„Španielsko trpí brutálnou migračnou inváziou“ alebo obviňovaním moslimov: „Ukradli nám hranice, ukradli nám pokoj a ukradli nám prosperitu“ (citované podľa Rosas, 14. 7. 2025).

Za túto situáciu nesú zodpovednosť jeho najväčší politickí oponenti PSOE a PP¹:

„Sú zodpovední za všetko násilie“ a vyžaduje od nich „okamžité deportácie“ (citované podľa Rosas, 14. 7. 2025).

Je kritizovaný zo strany médií aj svojich politických partnerov z vytvárania napätia, na čo on reaguje:

„Neviem, či vyvolávame napätie, alebo nie, ale radšej napätie ako pokoj cintorínov, radšej napätie ako mlčanie Španielov voči nelegálnej imigrácii, voči znásilneniam, voči krádežiam, voči útokom mačetami. Ak hovorenie pravdy, vyvoláva napätie, tak nech je napätie“ (citované podľa Rosas, 14. 7. 2025).

V uvedenom komunikáte sa skrýva bezpečnostná hrozba pre Španielov, ktorí môžu umrieť (*pokoj cintorínov*), budú okradaní, napádaní mačetami a ženy znásilňované. Motív mačety ako identifikácie s imigrantami sa objavuje aj vo vyhláseniach Alvide Péreza. Téma imigrácie slúži Abascalovi rovnako ako Pérezovi predovšetkým na kritiku vládnucej garnitúry:

„(...) svojou migračnou politikou, ktorá takmer strojnásobila počet znásilnení v Španielsku od nástupu Pedra Sáncheza k moci. Verím, že španielske ženy sú v nebezpečenstve pri Pedrovi Sánchezovi (...). Verím, že v Španielsku je čoraz viac dievčat vystavených veľmi vážnym rizikám, riziku nútených sobášov, riziku znásilnenia a riziku uväznenia pod látkou/závojom (Abascal, 2025d).

Znovu vidíme hrozbu a motív znásilňovania žien, čo slúži na vyvolávanie strachu. Tu sa objavuje empatia s moslimskými ženami, ktoré sú nútené k sobášu a k zahal'ovaniu si tela a vlasov. Stavia sa do roly ochrancu žien:

¹ Najsilnejšie politické strany Španielsku. PSOE (stredne ľavicová strana, aktuálne pri moci) a PP (stredná pravica).

„Predložili sme najdôraznejšie návrhy na ochranu žien pred násilníkymi prišielcami aj neprišielcami a žiadame doživotné tresty za tieto zločiny“ (Abascal, 2025d).

Tematika bezpečnosti žien a jeho starosť o ne (aj o moslimské) a ich slobodu je u Abascala veľmi frekventovaná:

„To, čo nás trápi je, že ženy nemajú slobodu. To, čo nás trápi je, že sa šíri ideologický spôsob chápania náboženstva, ktorý znevažuje ženy a uväzňuje ich vo väzení z látky. Nechcem to pre svoju krajinu, nechcem to pre svoje dcéry, nechcem to pre svoje vnučky a moje politické presvedčenie je jasné a navyše si myslím, že sa zhoduje s presvedčením väčšiny Španielov“ (Abascal, 2025d).

Identifikovaním všetkých žien ohrozených náboženskou ideológiou s jeho dcérami a vnučkami je komunikačnou stratégiou, ktorou sa priblíži k veľkej časti nielen ženského publika, ale aj ku všetkým otcom, bratom, starým otcom. Ide o atak na emócie, čo je jednou z komunikačných stratégií populistov. Okrem hrozby na bezpečí občanov a žien, imigranti ohrozujú Španielsko aj ekonomicky:

„Máme v Španielsku najvyššiu nezamestnanosť. Prečo? Kvôli migračnej politike. (...) Odkedy kritizujem túto situáciu, do Španielska prišli milióny ľudí“ (Abascal, 2025d).

Žiada vystáhnovať a deportovať všetkých migrantov: legálnych, nelegálnych, nielen moslimov ale aj hispáncov:

„Všetci nelegálni prisťahovalci musia byť vyhodení, nepripúšťame akúkoľvek legalizáciu. Ale ja som povedal, že treba vyhnúť všetkých nelegálnych prisťahovalcov a tiež legálnych, ktorí páchajú trestné činy, legálnych, ktorí chcú vnucovať extrémistické náboženstvá a legálnych, ktorí žijú z našej práce. Nás trápi kriminalita, je nám jedno, či sú to latinské gangy, ktoré tu máme a ktoré by mali byť všetky vyhodené do svojich krajín“ (Abascal, 2025d).

V predchádzajúcom vyjadrení môžeme vidieť až 3 dimenzie hrozieb: náboženskú, ekonomickú (žijú z našej práce) a bezpečnostnú. V jeho výrokoch sa objavuje aj hrozba vojny:

„Prichádzajú sem, púšťajú ich na ulice, vstupujú do centier, kde sa o nich starajú ako o Španielov a prinášajú vojnu do ulíc Španielska. (Abascal, 2025d).

Najhoršie je, že tento útok prichádza zvnútra našich hraníc, od tých, ktorí podporovali masovú a nelegálnu imigráciu prisťahovalcov. Skutočná invázia. Je nám jasné, že existuje len jedna alternatíva, ktorá zachráni to, čím sme a mier na našich uliciach, a tou je masové vyhostenie neintegrovateľných prisťahovalcov (Abascal, 2025e).

V predchádzajúcom komunikáte vidíme konceptuálnu metaforu vojny vo výrazoch: *útok prichádza zvnútra našich hraníc, skutočná invázia, zachráni mier*. Používanie expresívnych slov ako katastrofa slúži na zveličenie situácie, hrozby strachu:

„Vy, señor Sánchez, ste zodpovedný za katastrofu na našich pobrežiach, v našich uliciach a v našich štvrtiach” (Libertad Digital, 2024).

Na zdôraznenie ekonomickej hrozby používa konkrétne čísla a výpočty:

„Señor Sánchez, prečo naďalej financujete nelegálnu imigráciu? (...) Myslite, že Španieli a španielske rodiny majú peniaze nazvyš. Vyčleňujete 98 miliónov eur len na stravu pre nelegálnych prisťahovalcov (...) a 20 miliónov eur na to, aby autonómne regióny prijímali nelegálnych prisťahovalcov (...). Ponúkate 36 000 eur ročne za každého prijatého maloletého, 42 milióny eur na zaplatenie letov nelegálnych prisťahovalcov (...). Miniete 170 miliónov eur len za 5 mesiacov na ubytovanie nelegálnych prisťahovalcov v hoteloch po celom Španielsku. Minuli ste 3 miliardy eur Španielov (...) (Abascal, 2025b).

Vyčíslením konkrétnych súm minutých na imigrantov pôsobí jeho prejav dôveryhodnejšie a je konkrétnejší, poslucháč si ľahšie utvorí obraz o situácii. O tom, ako vláda míňa peniaze Španielov na imigrantov hovorí ďalej:

„Koľko peňazí Španielov miniete na podporu a udržanie nelegálnej imigrácie? Na dotovanie mimovládnych organizácií, ktoré spolupracujú s mafiou zaoberajúcou sa obchodovaním s ľuďmi? Na ich prepravu, rozmiestňovanie a ubytovanie v hoteloch po celom polostrove, keď mnohí Španieli nemajú na dovolenku ani prístup k bývaniu? Na ich živobytie, keď Španieli počítajú každý cent na nákupnom zoz-

name? Na ich zdravotnú starostlivosť, keď Španieli čakajú na čakacích zoznamoch? (...) Nás Španielov stojí viac udržať nelegálneho prisťahovalca alebo maloletého cudzinca ako zaplatiť starého človeka v domove dôchodcov. Ako je to možné? Aký obchod ste rozbehli s otrokárskymi loďami, že táto invázia je taká drahá? Nevieme. Najhoršie nie sú materiálne náklady, najhoršie je bezpochyby neistota a strach, ktorému ste odsúdili ženy. Stačí si prečítať správy z posledných dní (...) znásilnené dievčatá, pobodaní muži, zbití starci a rozvrátené rodiny. Kvôli vám, kvôli vašej politike (Abascal, 2025b).

Môžeme si všimnúť používanie expresívnych a sémanticky silných výrazov ako: *mafia, obchodovanie s ľuďmi, otrokárske lode, rozvrátené rodiny*, znovu metaforu vojny – *invázia*. Celý text je vystavaný na protiklade Španieli versus imigranti, čím vyvoláva napätie a nepriateľstvo: maloletý cudzinec a španielsky dôchodca, zdravotná starostlivosť pre prisťahovalcov, ale Španieli sú na čakacích zoznamoch na operácie, o živobytie imigrantov je postarané, ale Španieli musia počítať v obchode každý cent. A nakoniec znovu vyvolávanie strachu zo znásilňovania, pobodania a bitky.

V súvislosti s imigráciou kritizuje aj Brusel, teda Európsku úniu:

„(...) aby bola odmietnutá politika masovej imigrácie vlády v Bruseli (...) A ak je potrebné použiť verejné peniaze Španielov, nech je to na zaplatenie spiatočného lístka do ich domovských krajín alebo na zaplatenie lístka do Bruselu, kde pohodlne žijú elity zodpovedné za masovú imigráciu (Libertad Digital, 2024).

Abascal vo svojich prejavoch pritvrdzuje a hovorí, že imigranti ohrozujú základné princípy demokracie – slobodu, súkromné vlastníctvo, našu identitu:

„Západ sa nachádza v kritickej situácii. Veľká Británia a Španielsko sa nachádzajú v kritickej situácii. Naša identita ako civilizácie a naše najväčšie úspechy, ako je demokracia, právo na vlastníctvo a sloboda prejavu, sú ohrozené“ (Abascal, 2025e).

Podobne sa vyjadruje aj v nasledujúcom komunikáte, kde hovorí o hrozbe straty slobody, identity, bezpečnosti, služieb a o nanútenej ideológii. Okrem toho obviňuje marockých prisťahovalcov, že si Španielsko pri-vlastňujú:

„Španielsko nie je Al Andaluz², Španielsko nie je Maroko. (...) Vidi-me, ako nám miznú slobody, časť našej identity, naša bezpečnosť, miznú naše verejné služby ako dôsledok ničivých politík. Jednou z nich je masová nelegálna imigrácia. Španielsko dramaticky pociťuje dôsledky importu islamistov, ktorí sem prichádzajú vnútiť totalitnú ideológiu a myslia si, že táto zem je ich“ (Abascal, 2025a).

Sloboda a kultúra je ohrozená „islamskými primitívnymi, brutálnymi“ zákonmi:

„ (...) ktorý chce vnútiť svoje zvyky našim a chce vnútiť primitívnu brutalitu ich zákonov“ (Abascal, 2025e).

Abascalov odpor voči práve moslimských imigrantom pozorujeme aj vo vyhlásení, kde robí rozdiel medzi ukrajinskými utečencami a moslimami:

„Každý vie rozoznať rozdiel medzi nimi (ukrajinskými utečencami) a inváziou mladých mužov moslimského pôvodu vo vojenskom veku, ktorí sa vrhli na európske hranice v snahe destabilizovať a kolonizovať ich“ (McMurtry, 2022).

Môžeme si všimnúť používanie slovníka vojny ako: *vrhnúť sa na hranice, destabilizovať, kolonizovať*.

Opakujú sa slová ako *masový, vlastenec, solidarita*: *„V prípade masovej imigrácie budeme vykonávať masové deportácie (...) našou zodpovednosťou ako vlastencov a politikov je v prvom rade chrániť našich ľudí. A to nie je nesolidárnosť, je to číry zdravý rozum“ (Abascal, 2024).*

Znovu je komunikát vedený v línii naši ľudia, my a oni – tí zlí, pred ktorými treba národ chrániť.

V Španielsku je na pozemných hraniciach s Marokom (Ceuta a Melilla) postavené oplotenie, aby sa zabránilo nelegálnemu prekročeniu hraníc. Motív plotov využíva aj Abascal vo svojich diskurzoch:

„Vysoké ploty robia dobrých susedov. (...) máme problém so starnutím obyvateľstva a nízkou pôrodnosťou. Verím, že riešením nie je

² Al Analuz bolo španielske územie obývané arabmi v stredoveku.

dovoz prisťahovalcov, ale pomoc mladým Španielom získať prístup k bývaniu a zabezpečiť prosperitu (Abascal, 2025c).

Základom komunikátu je znovu dichotómia: mladí Španieli, ktorí nemajú bývanie a podmienky na založenie rodiny oproti prisťahovalcom. Okrem plotov je podľa Abascala potrebné použiť aj armádu:

“(...) je potrebné postaviť väčšie múry v prvom rade, v druhom rade vyslať armádu, ktorú máme na to určenú (...) 24 miliónov eur navyše na vytvorenie 120 miest pre maloletých bez sprievodu. Dvesto tisíc eur (...) koľkým vdovám by sa mohli zvýšiť dôchodky?” (Abascal, 2019).

Častým vyjadrovacím prostriedkom sú metafory:

„Ploty, ktoré chránia hranice, sú napádané. Je to, ako keby vnikli cez okná nášho domu, a to nie je nenávisť. A na druhej strane je tu otázka, kto ste. Vstúpite do môjho domu, ale budete rešpektovať pravidlá môjho domu“ (Abascal, 2023).

Španielsko je premietané cez koncept domu, hranice sú okná. Obraz Španielska ako domu je aj v nasledujúcom vyjadrení:

„(...) ktorí prídu kopat' do dverí a snažiť sa vnucovať svoje náboženstvo“ (Abascal, 2024b).

Vykopnuté dvere ako vstup do domu zobrazuje nelegálne a násilné prekročenie hranice do Španielska.

Abascal vyzýva vládnu elitu, aby si imigrantov zobrali oni k sebe domov, na chaty:

„Ak ste takí filantropi, vezmite ich k sebe domov, ubytujte ich na vašich chatách, ubytujte ich vo svojich sídlach alebo tam, kde žijete, nech ich ubytujú mocní a filantropickí oligarchovia, ktorí tvrdia, že nelegálna imigrácia je taká potrebná“ (TuBarco, 2025).

Aj v poslednom vyjadrení vidíme dichotomickú líniu, tentokrát na jednej strane oni – vládna elita a na druhej strane, aj keď to nie je vyslovené sú obyčajní ľudia, ktorí znášajú dôsledky imigrácie.

Záver

Obidvaja politici (Santiago Abascal a Alvisé Pérez) zneužívajú tému imigrácie na kritiku vládnucej vrstvy, kritiku opozície, EU a Bruselu, na vyvolávanie napätia a strachu prostredníctvom hrozieb.

Okrem 4 vyššie spomínaných dimenzií hrozieb podľa Štefančíka (2024): hrozba pre domácu spoločnosť, ekonomická hrozba, politická hrozba a kultúrna hrozba sme identifikovali aj ohrozenie poriadku, zdravia, práce, demokracie, identity, slobody, suverenity, práva a ideologickú hrozbu, a to väčšinou zo strany moslimských imigrantov. Cieľom je vyvolať v publiku strach o prácu, bezpečie, zdravie a život.

Obidvaja politici sa stavajú do roly ochrancu národa, pracujúceho ľudu, mladých aj starých ľudí, žien, dievčat a detí.

Asi najčastejšou komunikačnou stratégiou je vytváranie antagonistických dichotomických línií ONI a MY, kde oni sú tí zlí imigranti, ktorí nás ohrozujú vo všetkých sférach a navyše sú podporovaní vládnuou triedou a my ľudia, španielsky národ, ktorý tým trpí a je ohrozený. Touto stratégiou polarizujú spoločnosť, vyvolávajú nepriateľstvo a napätie.

Objavuje sa aj empatia, konkrétne v prípade Santiaga Abascala, je to empatia s moslimskými ženami, ktoré sú nútené zahalovať sa alebo sú nútené k sobášom. Táto stratégia slúži na poukázanie násilia zo strany moslimských imigrantov a na vyvolanie strachu, že ak bude imigrácia pokračovať, hrozí to aj španielskym ženám.

Metafora je frekventovaným výrazovým prostriedkom politikov. Dulebová et al. (2024) identifikovali niekoľko konceptuálnych metafor v súvislosti s migračným diskurzom: metafora vody, metafora vojny, migranti ako komodita, ako zvieratá ako nepriatelia, ako hostia a ako ekonomická záťaž. Podľa Taylorovej (2021) sa v migračnom diskurze často objavuje metafora vody, metafora nepriateľa, resp. útočníka a metafora zvierat. V našej analýze sme mohli identifikovať metaforu vojny (*útok prichádza zvnútra našich hraníc, prinášajú vojnu do ulíc Španielska, Španielsko trpí brutálnou migračnou inváziou*), koncept migrantov ako nepriateľov a útočníkov (*ukradli nám hranice, ukradli nám pokoj a ukradli nám prosperitu, útok mačetami, ten s mačetou, vrhli sa na európske hranice*), ako hostí (*vstúpíte do môjho domu, ale budete rešpektovať pravidlá môjho domu, vezmite ich k sebe domov, ubytujte ich na vašich chatách*) a ako ekonomickú záťaž alebo ekonomický profit pre vládnu elitu (*žijú z našej práce, obchod s otrokárskymi loďami, obchodovanie s mafiou*). Identifikovali sme viaceré negatívne metafory ako *žumpa znásilnení, nebezpečný koktail*.

Častým vyjadrovacím prostriedkom, predovšetkým v prípade Alvisé Péreza je používanie synekdochy (*mačeta, Mohamed, Abdul, Triana, Cuenca*).

Zo štylistických prostriedkov je frekventovaná hyperbola, ktorá sa dosahuje napr. používaním vysokých čísel ako *milióny*, *státisíce*, expresívnou lexikou ako *brutálny*, *katastrofa*, vymenovávaním problémov, útokov, konkrétnych obetí.

Medzi obľúbené štylistické figúry patrí rečnícka otázka: *Koľkým vdovám by sa mohli zvýšiť dôchodky? Koho by si si vybral? Toho s vlajkou alebo toho s mačetou? Išiel by si teraz na Ramblas?*

Lexiku môžeme charakterizovať ako silne expresívnu a emocionálnu (*násilie*, *znásilňovanie*, *okrádanie*, *dobodanie*, *katastrofa*, *brutálny*, *primitívny*), u Alvide Péreza aj vulgárnu. Často sa opakujú slová ako masový (*masová invázia*, *masová imigrácia*), vlastenec, *totalita*, *ideológia* a vojenská lexika: *invázia*, *napadnutie*.

Zo syntaktických prostriedkov používajú obidvaja opakovanie a výrazov (*nechcem to pre svoju krajinu*, *nechcem to pre svoje dcéry*, *nechcem to pre svoje vnučky*, *voči nelegálnej imigrácii*, *voči znásilneniam*, *voči krádežiam*, *voči útokom*).

Na morfologickej rovine sme už spomínali používanie čísel a konkrétnych súm a počtu (koľko imigrantov prišlo, koľko eur sa minulo) čím sa snažia byť dôveryhodnejší, pôsobivejší a ohromiť poslucháča. Na identifikáciu so Španielmi a na priblíženie sa k publiku a na zdôraznenie ich dôležitosti používajú privlastňovacie zámená: *na našich pobrežiach*, *v našich uliciach* a *v našich štvrtiach*, *v mojom regióne*, *pre svoju krajinu*, *nechcem to pre svoje dcéry*, *nechcem to pre svoje vnučky*.

Na záver môžeme zhrnúť, že migračný diskurz obidvoch analyzovaných politikov vykazuje charakteristiky a črty migračného diskurzu z Dulebovej at al. (2024), Taylorovej (2021), Štefančík & Kiner (2022). Môžeme konštatovať, že ide o typický populistický diskurz a otázka migrácie slúži, predovšetkým na kritiku politických oponentov, vládnucej vrstvy, systému a EU.

Poznámka:

Tento príspevok je súčasťou riešenia grantového projektu VEGA 1/0075/24 *Politický diskurz na Slovensku v kontexte vojny na Ukrajine* a projektu APVV-23-0040 *Migračný diskurz v krajinách V4 optikou politickej lingvistiky*.

Zdroje korpusu:

- Abascal, S. (2019): *A los menas hay que expulsarlos*, 18. 10. 2019, <<https://www.youtube.com/watch?v=cLmngagiGsU>> [25. 11. 2025].
- Abascal, S. (2023). *Inmigración, Okupación, Impuestos, Cambio, climático*, 13. 7. 2023, <<https://www.youtube.com/watch?v=q9KK23ix-GM>> [25. 11. 2025].
- Abascal, S. (2024). *Deportación masiva para la inmigración masiva*, 7. 5. 2024, <<https://www.youtube.com/watch?v=Qy1XitFKBSU>> [25. 11. 2025].
- Abascal, S. (2025a). España no es al-Andaluz, 13. 8. 2025, <<https://www.youtube.com/shorts/rrqtFeqKjyk>> [25. 11. 2025].
- Abascal, S. (2025b). ¿Cuánto dinero se funde en mantener la inmi, gración ilegal?, 10. 9. 2025, <<https://www.youtube.com/shorts/bZES7Qb5kBg>> [25. 11. 2025].
- Abascal, S. (2025c). Santiago Abascal habla así de la inmigración ilegal de España, 3. 7. 2025, <<https://www.youtube.com/shorts/u53AcpC13ew>> [25. 11. 2025].
- Abascal, S. (2025d). Tenemos que estar preparados para lo peor, <<https://www.infobae.com/espana/agencias/2024/10/09/abascal-acusa-a-sanchez-de-colaborar-con-islamistas-para-alentar-la-inmigracion-y-le-recomienda-meterlos-en-su-casa/?utm>> [25. 11. 2025].
- Abascal, S. (2025e). El vídeo de Abascal proyectado en la manifestación antiinmigración de Londres, 16. 9. 2025, <<https://www.youtube.com/watch?v=BTZXnuQ8uSc>> [25. 11. 2025].
- Crobu Psicólogo, R. (2024). Alvisé revela de qué irá la noticia que filtrará y así gana el espacio informativo a Pedro Sánchez, 1. 7. 2024, <https://www.youtube.com/watch?v=CAXQ1eEZF_s> [25. 11. 2025].
- Libertad DigitaL (2024). El discurso de Abascal sobre la inmigración, 18. 9.2024, <https://www.youtube.com/watch?v=WJSr_CDe91c> [25. 11. 2025].
- McMurtry, A. (2022). Spains Vox party leade says Ukrainian refugees, not muslims, should be welcome, 2. 3. 2022, <<https://www.aa.com.tr/en/europe/spain-s-vox-party-leader-says-ukrainian-refugees-not-muslims-should-be-welcome/2521463?utm>> [25. 11. 2025].
- Periodista Digital (2024). Alvisé Pérez desvela ante Rojo el último ataque de Pedro Sánchez: “Su hija me querelló”, 23. 5. 2024, <<https://www.youtube.com/watch?v=trdooHnyZo>> [25. 11. 2025].

- Rosas, P. (2025). 4 claves sobre lo que está pasando en Torre Pacheco. BBC, 14. 7. 2025, <<https://www.bbc.com/mundo/articles/ckglpjpxzwno>> [28. 10. 2025].
- Todo Alicante (b. D.). Todo Alicante, <<https://www.todoalicante.es/>
- TuBarco (2025). Respuesta fulminante: Quiñones enfrenta a Diosdado y anuncia lo que viene, 21. 11. 2025. <<https://www.youtube.com/watch?v=mUaeIXp9beE>> [25. 11. 2025].
- Urios Ibáñez, L. (2024). El polémico discurso de Alvisé Pérez en la Plaza del Ayuntamiento de Alicante. Todo Alicante, 31. 5. 2024, <<https://www.todoalicante.es/alicante-ciudad/polemico-discurso-alvise-perez-plaza-ayuntamiento-alicante-20240531164528-nt.html>> [25. 11. 2025].

Literatúra

- Brubaker, R. (2020). Populism and nationalism. *Nations and Nationalism*, 26(1), 44–56. <https://doi.org/10.1111/nana.12522>
- Dulebová, I., Štefančík, R., & Cingerová, N. (2024). *Language and Security: The Language of Securitization in Contemporary Slovak Public Discourse*. Peter Lang.
- Liďák, J., & Štefančík, R. (2022). *Úvod do migračných štúdií: Politologické kontexty*. Vysoká škola mezinárodných a verejných vzťahů,
- Norris P. (2020). Measuring Populism Worldwide. *Faculty Research Working Paper Series*. Harvard Kennedy School.
- Olivas Osuna, J. J. (2021). Populismo en España: fundamentos teóricos y relatos dominantes. *Araucaria. Revista Iberoamericana de Filosofía, Política, Humanidades y Relaciones Internacionales*, 23(47), 371–401. <https://doi.org/10.12795/araucaria.2021.i47.17>
- Ötsch, W., & Horaczek, N. (2017). *Populismus für Anfänger. Anleitung zur Volksverführung*. Westend.
- Ouahmane, A. (2023). Populismo y estrategias persuasivas en el discurso político de Vox. *International journal of humanities and language research*, 6(1): 1–32. <https://doi.org/10.21608/ijhlr.2024.287342.1026>
- Rasilla Castillo, P. (2025). Mecanismos de intensificación en el discurso populista español: el caso de Vox y de Podemos. *Oralia*, 28(1), 135–161. <https://doi.org/10.25115/oralia.v28i1.9649>
- Smolík, J., & Đorđević, V. (2020). Media and Populism in Central Europe: Revisiting the Case of the Czech Republic. *Politické vedy*, 23(4), 65–86. <https://doi.org/10.24040/politickevedy.2020.23.4.65-86>

- Spišiaková, M., & Keresty, J. (2024). K problematike populistického diskurzu. In R. Štefančík (Ed.), *Jazyk a politika. Na pomedzí lingvistiky a politológie IX* (pp. 371–395). Ekonóm.
- Štefančík, R. (2010). Ekonomické a sociálne príčiny medzinárodnej migrácie v teoretickej reflexii. *Slovenská politologická revue*, 10(4), 51–72.
- Štefančík, R., & Kiner, A. (2022). Immigrants on the Slovak Labour Market: Who Is More Resilient to the Impacts of COVID-19? *Eastern Journal of European Studies*, 13(1), 60–80. <https://doi.org/10.47743/ejes-2022-0103>
- Taylor, Ch. (2021). Metaphors of migration over time. *Discourse & Society*, 32(4), 463–481. <https://doi.org/10.1177/0957926521992156>
- Van Dijk, T. A. (1996). Análisis del discurso ideológico. *Iversión*, 6, 15–43.
- Varbanov, K., & Strotmann, B. (2021). Análisis del discurso populista español: los discursos de cierre de campaña de Podemos y Vox. *Miscelanea Comillas*, 79(55), 577–600. <https://doi.org/10.14422/mis.v79.i155.y2021.007>

Kontakt:

doc. Mgr. Mária Spišiaková, PhD.

Katedra románskych jazykov
a interkultúrnej komunikácie
Fakulta aplikovaných jazykov
Ekonomická univerzita v Bratislave

Department of Romance Languages
and Intercultural Communication
Faculty of Applied Languages
Bratislava University of Economics
and Business

Email Address: maria.spisiakova@euba.sk

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1508-7546>